

PRIZNANJE RUSKE REPUBLIKE NA PRIHODNJEM KONGRESU.

Senator Burton K. Wheeler iz Montane pravi, da se bo v prihodnjem kongresu pravi vojni boj o tem vprašanju v senatu.

PRIZNANJE RUSKE REPUBLIKE NA PRIHODNJEM KONGRESU.

Senator Burton K. Wheeler iz Montane bo zahteval od administracije priznanje ruske vlade in sklenitev trgovske pogodbe z omenjeno državo, ko se konča prihodnji kongres. Po njegovem mnenju se bo vnel hud boj glede tega vprašanja. Wheeler je kmečkodelavski demokrat, čigar program je skoro povsem v skladu s programom senata. Senator iz Montane je obiskal Moskvo zadnje pomlad v družbi z metodističkim škofom Blakom. Prišel od istega zaključka kakor Brookhart, ki je bil v sovjetski republiki v mesecu juniju. Po njegovem mnenju je ruska vlada prikladna ogromni večini ruskega ljudstva, in v interesu ameriškega ljudstva je, da pridemo do prijateljskih odnosov in medsebojne kooperacije med tema največjima in glavnima republikama na svetu.

Senatorji Ladd, King McKellar in drugi zagovarjajo samo vzpostavljanje trgovskih odnosov. Ali Wheeler pa hoče povedati, da se je sam poskušal, naveden obliko ruske vlade, dočela izjaviti in poudariti, da je nikoli ne priznava. Senatorji Ladd, King McKellar in drugi zagovarjajo samo vzpostavljanje trgovskih odnosov. Ali Wheeler pa hoče povedati, da se je sam poskušal, naveden obliko ruske vlade, dočela izjaviti in poudariti, da je nikoli ne priznava.

Senatorji Ladd, King McKellar in drugi zagovarjajo samo vzpostavljanje trgovskih odnosov. Ali Wheeler pa hoče povedati, da se je sam poskušal, naveden obliko ruske vlade, dočela izjaviti in poudariti, da je nikoli ne priznava. Senatorji Ladd, King McKellar in drugi zagovarjajo samo vzpostavljanje trgovskih odnosov. Ali Wheeler pa hoče povedati, da se je sam poskušal, naveden obliko ruske vlade, dočela izjaviti in poudariti, da je nikoli ne priznava.

Senatorji Ladd, King McKellar in drugi zagovarjajo samo vzpostavljanje trgovskih odnosov. Ali Wheeler pa hoče povedati, da se je sam poskušal, naveden obliko ruske vlade, dočela izjaviti in poudariti, da je nikoli ne priznava. Senatorji Ladd, King McKellar in drugi zagovarjajo samo vzpostavljanje trgovskih odnosov. Ali Wheeler pa hoče povedati, da se je sam poskušal, naveden obliko ruske vlade, dočela izjaviti in poudariti, da je nikoli ne priznava.

PRIZNANJE RUSKE REPUBLIKE NA PRIHODNJEM KONGRESU.

Senatorji Ladd, King McKellar in drugi zagovarjajo samo vzpostavljanje trgovskih odnosov. Ali Wheeler pa hoče povedati, da se je sam poskušal, naveden obliko ruske vlade, dočela izjaviti in poudariti, da je nikoli ne priznava. Senatorji Ladd, King McKellar in drugi zagovarjajo samo vzpostavljanje trgovskih odnosov. Ali Wheeler pa hoče povedati, da se je sam poskušal, naveden obliko ruske vlade, dočela izjaviti in poudariti, da je nikoli ne priznava.

Pregled dnevnih dogodkov.

Amerika.

Po vročem boju so se guvernirji končno zedinili, da je treba uveljaviti prohibicijo.

15.000 alepanskih zdravnikov je kupilo "diplome" v St. Louisu.

Spiritistična duhovnica v Clevelandu razkrinkana kot humbergarka.

Prijatelji Rusije upajo, da prihodnji kongres prizna sovjetsko vlado.

Lloyd George je v St. Louisu ostro zavrnil francosko atašeja.

Inozemstvo.

Stresemann je izjavil na zaupnem sestanku, da Nemčija ne bo dajala ničesar več zaveznikom na račun odškodnine.

Tri diktature v Nemčiji se bojujejo za premoč.

Francija trpi veliko draginjo vsled Poincaréjeve reakcionarne politike. Napredne stranke se pripravljajo za osvojitve vlade prihodnjega pomladi.

V Porenju proklamirana republika. Stresemannovi poskušajo za potlačitev diktatorstva na Bavarskem in delavsko vlado na Saksonskem, so brez uspeha.

SPIRITIZEM DUHOVNI-CE NAVADEN HUMBUR.

Zenska je poskušala s trklom uveriti znanstvenika, da se da plamenjem potom obkrožiti s "duhovi" umrlih ljudi.

MRS. STEWART JE SKRILA PET PAPIRNIH LISTOV V SVOJO OBLIKO.

New York, N. Y. — Mrs. Joseph K. Stewart iz Clevelanda je hotelu zadnji tork uveljaviti odbor znanstvenikov, da je pravi medij, ki more obkrožiti plamenjem potom s "duhovi" umrlih ljudi. Ali kakor so dognali tisti znanstveniki, in kakor je naznanil odbor tajnik in sourednik lista "Scientific American" J. Malcolm Bird, so je izkazalo, da so vse spiritistične mahinacije omenjene duhovnice čisto navaden humbug.

Metoda, ki se je je poslužila Mrs. Stewart ob svojem dokazovanju, je obstojala v poprej pripravljenih papirnatih listkih.

Nagrada, ki jo je razpisal list "Scientific American" za neovrgljiv dokaz spiritističnih trditve, je s tem odkritjem popolnoma zapadla, in Mrs. Stewart si sedaj lahko izmislila kak drug trik, če hoče. Ali težko pa se ji bo posrečilo uveriti znanstvenike okoli omenjenega lista o resničnosti spiritistične doktrine.

Mrs. Elizabeth Allen Tomson iz Clevelanda mesta pride pred odbor v dveh tednih, da pokaže, kakšnega trika se bo ona poslužila za dosego razpisane nagrade v znesku po \$2.500.

Pojasnjuje, kakšnega trika se je poslužila Mrs. Stewart, je dejal J. Bird:

"Po prvi seji, ki nam jo je dala Mrs. Stewart v tem uradu, smo se potrudili pobrati papirnatih listke, ki jih je ta zenska razmetala po sobi. Mi smo ji bili dali natanko devetindeset listkov, na katerih bi naj si dopisovala s "duhovi". Ona je raztrgala precej tistih kart. Mi smo stehali, ko se raztrgani listki po tleh razmetali, da jih je zmanjkalo pet.

"Na tisti seji se ni pripetilo nič izrednega.

"Četrta seja se je vršila v torek na vrtu ge. Ned Wayburn v Bayside, L. I.

"Mrs. Stewart se je tedaj izdeloma oblečena umaknila v kopalnico. Po našem mnenju je palno sobo. Po našem mnenju je palno sobo. Po našem mnenju je palno sobo.

"Nekaj časa je hodila naokoli ter čakala, kdaj prične delovati njen duhovi. Mi smo gledali na njo ter opazili, da je položila svojo roko nekam, kjer jih ni mogli videti niti izmed nas. Dr. Friedman je sklonil k meni ter mi zašepetal na uho: "V petih minutah te bo videl, pri čem amo."

"In tako je tudi bilo. Bilo je (Dolje na 3. strani.)

GOVERNERJI SPREJEMAJI SWEETOV PROHIBIČNO SPOMENICO.

Sweetovo spomenico so se guvernirji obzvali sodelovati s sveznimi oblastmi v uveljavljanju prohibične postavbe.

TRJE GOVERNERJI SO SE VSEMI MOČMI UPRAVI SPOMENICO.

West Baden, Ind. — Guvernirski konferenca je podpisala in odposlala spomenico predsedniku Calvinu Coolidgeu, v kateri so obvezujejo podpirati avtonomno vlado do skrajnosti v uveljavljanju prohibičnega amandmanta.

Spomenica je bila odposlana šele po jako vroči in burni debati. Guvernir iz Louisiane John M. Parker je odločno ugovarjal takšni akciji. In ker ni obveljala njegova beseda, je formalno prekinitelj svoje stike s konferenco. Ali vseeno pa je odšel zaenot s drugimi guvernirji v petek zvečer v Washington, kjer so se sestali v soboto s predsednikom Coolidgeom na konferenci, na kateri je šlo predvsem za prohibicijo.

Spomenica, ki jo je spisal guvernir William E. Sweet iz Colorada, je bila prva resolucija, ki je bila vzeta na zapisnik v teku petnajstega letnega obstoja te konferenice. Besedilo Sweetove spomenice so glasi, kakor sledi:

"Mr. predsednik! Izpolnjevanje postav je temeljna podlaga ameriškega državljanstva in uveljavljanje postav je prva dolžnost vsakega uradnika.

"Prohibicija je sedaj v amisu ustavnega amandmanta postav postav naše države.

"Prelozna večina državljanov Združenih držav izpolnjuje postav in zeli, da bi bile vse postav tudi uveljavljene.

"Narodna vlada ima tudi kontrolo nad izdelovanjem opojnih pijav in je posebno obvezana preprečiti vnašanje vin in žganih pijav, ki so prepovedane po postavah Združenih držav.

"Posamezne države so brez moči delovati v tem oziru. Zato bi naj narodna vlada izvajala svojo oblast v reševanju teh vprašanj.

"Po našem mnenju bi moral izvršilni naletnik vsake države z vso vmo gledati na to, da bi bila uveljavljena prohibična postav, in da bi se tudi vsak državni uradnik ravnal v tem smislu.

"Kakor mislimo, bi morali državni in zvezni uradniki sodelovati v preprečevanju kršenja prohibične postav in uveljavljanja ljudske volje glede njenega uveljavljanja. Nove razmere nakladajo nove odgovornosti. Ljudje, ki kriše eno postav, kaj lahko kriše tudi drugo. Zato naj naša država zaenot s zvezno vlado obveznost in odgovornost za uveljavljanje semnajstega amandmanta.

"Mi se kot guvernirji zavezujemo kar najbolj sodelovati v tem prizadevanju."

Ogenj v strehi je bil takoj potem, ko se je dopoldne prišla seja, in ko je bilo rečeno, da je spomenica pripravljena za tisto, ki jo hočejo podpisati. Guvernir Parker je bil nemudoma na nogah.

"Ta konferenca bi ne smela nikoli sprejeti posebnega, kar je proti njenim pravilom, ki govorijo proti javnemu in neposrednemu sprejetanju," je rekel Parker.

"Pred letom dni sem dejal, da sta dve glavni vprašanji na dnevnem redu, in sicer prohibicija in nukleusovstvo. Zakaj bi naj sprejeli resolucijo glede enega, a opustili pa ono, ki se tiče drugega?"

"Ko je bila ta konferenca prvič sklicana, je bilo sklenjeno, da ne bomo podvzeli takih korakov. Dosegli smo se držati tega pravila. Sprejemati resolucije se pravi kršiti petnajsteto navado, naslednje postaviti nekateri člani v odgovor in neljub položaj in izničiti funkcije te konferenice, ki ima glavni namen v tem, da razpravlja vzajemno v vprašanih javnih dobrobitnosti.

"Sedaj smo krenili s te poti. (Dolje na 3. strani.)

HLER KRUA V NEMČIJI STANE MILJARDO MARK!

Berlin, 20. okt. — Nemčija naglo pada v anarhistično stanje. Cena hlebkru kruha je danes dospela na milijardo mark. Za dolar je treba 12 milijard mark. Državna denarna podpora, ki jo prejema brezposelni delavci, zadostuje komaj za tretjino hlebkru kruha na dan. Vlada je včeraj odločila 250.000 poštnih, telefonskih in železniških nameštencev, ker jih ne more plačevati. Ko je bil diktator Stresemann vprašan, če ve, kaj to pomeni, je odgovoril: "Vem. Ljudstvo bo stradalo na smrt, toda država mora živeti."

FRANCIJA OBČUTI POSLEDICE.

Črna draginja, padanje valute in mri francosko ljudstvo. Na prvni elementi se pripravljajo na strmoglavljenje reakcije.

Pariz, 20. okt. — Francosko ljudstvo bridko občuti posledice Poincaréjeve imperialistične politike. Silna draginja muči ljudstvo, črna gne živi se vedno neprenehoma rastejo. Živel stane danes trikrat, štirikrat več kakor pred vojno, dočim je frank vreden ravno tolikrat manj in delavsko mezdje so niso niti polovico.

Pariska policija zdaj preiskuje vzroke draginje, ker sluti nevarnost dobičkarstva. Vlada se pa ne zmeni prav nič za odiranje ljudstva.

Opozicijske stranke so se pripravljajo na volilni boj, ki pride prihodnje pomladi. Voliti se ima nov parlament, in stranke, ki zastopajo ljudska interese, bodo napele vse sile, da strmoglavijo Poincaréjeve nacionalistični blok, in pristijo Milleranda, da pada ostavko.

Vladne stranke so se pokazale, s kakimi sredstvi se bodo borile za ohranitev svojega režima. Vse nasprotne stranke so jim "v službi Nemčije" Nacionalistično združenje. Če pike, da je v Franciji "vse polno nemških agentov, ki agitirajo za poraz Poincaréja pri volitvah in za dosogo take vlade, ki se odprave odškodnine in odprave meje Francije masševalnosti Prusov."

KEMIK BARVA DREVEŠA MED RASTJO.

Philadelphia, Pa. — Tekstilni kemik S. Weinberg iz Philadelphije je izumel kemično barvo, ki jo lahko vbrizga v les, ko ta raste. Na ta način more pobarvati les raznega drevesa med rastjo, in ko razkazuje posekane debla, lahko kar nemudoma naredi iz njih pohištvo, ne da bi bilo treba les enkrat pobarvati.

Poskuse so že naredili v botaničnih vrtih pennsylvanske univerze na treh drevesih. Če se da to narediti pri vseh vrstah gozdnih dreves, potem bo prihranjenega precej dela. Vprašanje pa je, ali obrani vbrizgano barvilo isto bojo med rastjo, ali ne. Poizkus na omenjenih treh drevesih so dognali, da je temu tako. Naravne funkcije rastočega drevesa razkade barvilo po celem deblu.

Nov pripomoček za naglo rast žita.

Pariz, 20. okt. — Profesorja Lecoute in Countant, poizkuševalna kemika v službi vlade, sta odkrila gnojilo, s katerim bo mogoče doseči, da žito zraste in dozori v enem mesecu in še prej. Dasi so podrobnosti procesa nastajanja gnojila, je znano toliko, da novi fertilizer obstoji iz dveh setih kemičnih tvarin, ki se zmešajo z vodo in v tej mešanici se namoči seme, predno se poseje. Seme se namaka nekaj ur in potem takoj vzklije, čim pride v zemljo, in raste silno naglo. Verjeli ugodnost je v tem, ker li treba gnojiti zemlje. Patent na to gnojilo je že prodan Angležem in zdaj so v teku pogajanja s Američani.

Nemčija odpovedala odškodnino Franciji?

Stresemann je izjavil na zaupnem sestanku, da v par dneh pride prelom s Francijo. Nemčija je zdaj prepričana, da Francija ne zahteva odškodnine, temveč hoče imeti Porurje in Porenje, zato so vsaka nadaljnja pogajanja glede odškodnine nepotrebna in plačila prenehajo. Zavezniki morajo priti na dan s pravo barvo.

TRI DIKTATURE V NEMČIJI.

Bavarski diktator v odprtem konfliktu s berlinskimi diktatorji. Delavska diktatura v Saksonski smaga; general Huelser bo odpoklican.

Berlin, 20. okt. — Diplomatično stanje med Berlinom, Monakovom in Dresdenom je pretirano. Tri diktature so si v konfliktu in vsenkrat so trdnost v sedlu, dasi je berlinski diktator v največjih škripih in stolček pod njim se zelo majo.

Odpoklic generala Lossowa, poveljnika narodne garde v Bavariji, ki je preslal povelja vrhovnega vojskega diktatorja Gesslerja v Berlinu, je izval ljut odpor v Monakovem. Bavarski diktator Kahr je odgovoril, da general Lossow ostane na Bavarskem in ni več odgovoren berlinskemu diktatorju Gesslerju. S tem odgovorom je Bavarska prelomila oficijelno stiko s Berlinom in bojkotirala centralno vlado. Lossow se je najbolj zameril Gesslerju, ko ni hotel zatrei lista "Voelkischer Beobachter" v Monakovem, ki je glasilo Adolfa Hitlerja, vodje bavarskih fašistov, dasi mu je Gessler izrečno zapovedal, da mora ustaviti ta list.

Razmerje s Saksonsko je neopremeno. Centralna vlada je morala pogoltniti svoj ultimatum za razpustitve armade in zdaj gleda, kako bi potlačila razburjen saksonski proletarijat. Predsednik Ebert, ki je po ustavi najvišji sodnik v poravnavanju sporov med državami, je odgovoril voditeljem socialistične stranke, da izjemno stanje ne bo odpravljeno, pripravljen pa je odpoklicati generala Muelera, poveljnika narodne garde na Saksonskem, ki nastopa preveč trdo napram delavcem. Vlada je včeraj zaključila, da bo skušala doseči razorožitev proletarskih stotnij v Saksoniji in Thuringiji mirnim potom.

Črna draginja, padanje valute in mri francosko ljudstvo. Na prvni elementi se pripravljajo na strmoglavljenje reakcije.

Pariz, 20. okt. — Francosko ljudstvo bridko občuti posledice Poincaréjeve imperialistične politike. Silna draginja muči ljudstvo, črna gne živi se vedno neprenehoma rastejo. Živel stane danes trikrat, štirikrat več kakor pred vojno, dočim je frank vreden ravno tolikrat manj in delavsko mezdje so niso niti polovico.

Pariska policija zdaj preiskuje vzroke draginje, ker sluti nevarnost dobičkarstva. Vlada se pa ne zmeni prav nič za odiranje ljudstva.

Opozicijske stranke so se pripravljajo na volilni boj, ki pride prihodnje pomladi. Voliti se ima nov parlament, in stranke, ki zastopajo ljudska interese, bodo napele vse sile, da strmoglavijo Poincaréjeve nacionalistični blok, in pristijo Milleranda, da pada ostavko.

Vladne stranke so se pokazale, s kakimi sredstvi se bodo borile za ohranitev svojega režima. Vse nasprotne stranke so jim "v službi Nemčije" Nacionalistično združenje. Če pike, da je v Franciji "vse polno nemških agentov, ki agitirajo za poraz Poincaréja pri volitvah in za dosogo take vlade, ki se odprave odškodnine in odprave meje Francije masševalnosti Prusov."

Kemik barva drevesa med rastjo. Philadelphia, Pa. — Tekstilni kemik S. Weinberg iz Philadelphije je izumel kemično barvo, ki jo lahko vbrizga v les, ko ta raste. Na ta način more pobarvati les raznega drevesa med rastjo, in ko razkazuje posekane debla, lahko kar nemudoma naredi iz njih pohištvo, ne da bi bilo treba les enkrat pobarvati.

Nov pripomoček za naglo rast žita. Pariz, 20. okt. — Profesorja Lecoute in Countant, poizkuševalna kemika v službi vlade, sta odkrila gnojilo, s katerim bo mogoče doseči, da žito zraste in dozori v enem mesecu in še prej. Dasi so podrobnosti procesa nastajanja gnojila, je znano toliko, da novi fertilizer obstoji iz dveh setih kemičnih tvarin, ki se zmešajo z vodo in v tej mešanici se namoči seme, predno se poseje. Seme se namaka nekaj ur in potem takoj vzklije, čim pride v zemljo, in raste silno naglo. Verjeli ugodnost je v tem, ker li treba gnojiti zemlje. Patent na to gnojilo je že prodan Angležem in zdaj so v teku pogajanja s Američani.

Nemčija odpovedala odškodnino Franciji? Stresemann je izjavil na zaupnem sestanku, da v par dneh pride prelom s Francijo. Nemčija je zdaj prepričana, da Francija ne zahteva odškodnine, temveč hoče imeti Porurje in Porenje, zato so vsaka nadaljnja pogajanja glede odškodnine nepotrebna in plačila prenehajo. Zavezniki morajo priti na dan s pravo barvo.

Tri diktature v Nemčiji. Bavarski diktator v odprtem konfliktu s berlinskimi diktatorji. Delavska diktatura v Saksonski smaga; general Huelser bo odpoklican.

Berlin, 20. okt. — Diplomatično stanje med Berlinom, Monakovom in Dresdenom je pretirano. Tri diktature so si v konfliktu in vsenkrat so trdnost v sedlu, dasi je berlinski diktator v največjih škripih in stolček pod njim se zelo majo.

Odpoklic generala Lossowa, poveljnika narodne garde v Bavariji, ki je preslal povelja vrhovnega vojskega diktatorja Gesslerja v Berlinu, je izval ljut odpor v Monakovem. Bavarski diktator Kahr je odgovoril, da general Lossow ostane na Bavarskem in ni več odgovoren berlinskemu diktatorju Gesslerju. S tem odgovorom je Bavarska prelomila oficijelno stiko s Berlinom in bojkotirala centralno vlado. Lossow se je najbolj zameril Gesslerju, ko ni hotel zatrei lista "Voelkischer Beobachter" v Monakovem, ki je glasilo Adolfa Hitlerja, vodje bavarskih fašistov, dasi mu je Gessler izrečno zapovedal, da mora ustaviti ta list.

Razmerje s Saksonsko je neopremeno. Centralna vlada je morala pogoltniti svoj ultimatum za razpustitve armade in zdaj gleda, kako bi potlačila razburjen saksonski proletarijat. Predsednik Ebert, ki je po ustavi najvišji sodnik v poravnavanju sporov med državami, je odgovoril voditeljem socialistične stranke, da izjemno stanje ne bo odpravljeno, pripravljen pa je odpoklicati generala Muelera, poveljnika narodne garde na Saksonskem, ki nastopa preveč trdo napram delavcem. Vlada je včeraj zaključila, da bo skušala doseči razorožitev proletarskih stotnij v Saksoniji in Thuringiji mirnim potom.

ŠEST LET POROČEN, PA NI KOLI POLJUBLJEN.

Chicago, Ill. — "Sodnik, jaz sem oženjen že šest let, pa me moja žena ni dolej poljubila še nobenkrat." Je sodniku Labayju pojasnjeval svoje zakonske križe in težave v četrtki zjutraj E. F. Kritschmer, Pred sodnika so ga peljali, ker se je stregel z Ernestom Haunkom. "Nobenih otrok nimava, in Haunk mi je poizkušal ukrasti ženo Kittle." Sodnik Labay je postavil Haunka pod bond v znesku po \$1.000 ter odpustil dolej še nepoljubljenega moža na svobodo.

KAJ JE PRIPOROČIL WOOD V SVOJI POSLANICI DO FILIPINSKE POSTAVODAJE.

Manila, Filipini. — Generalni guvernir Wood je priporočil v svoji poslanici, ki jo je podpisal lastnorodno, da je treba preustrojiti Filipinsko Narodno Banko v poljedelsko, postaviti radijsko zvezo v Manili, ki bi naj bila zvezana tako z vnanjim svetom, sprejeti kar najstrožje postavbe proti oduku in skopu, odpraviti kazni za dolgove, nastavi ti se več ameriških učiteljev na ljudskih šolah, uvesti splošno žensko volilno pravico in sprejeti odredbe, ki bodo branile filipinsko otočje pred tujim kapitalom.

Enajst Nemcev izvršilo samomor z gladom.

Berlin, 20. okt. — Tragedija, ki nima para, se je odigrala v Ober-Rennersdorf, vasi blizu Brattslava. Enajst starcev, katerim je s propadjo marke pošlo zadnje sredstvo za življenje, se je domo nilo, da ostanejo v postelji toliko časa, da pride smrt. Dva tedna se niso pokazali. Ko so sosedje prišli sumiti, da nekaj ni prav, so šli v stanovanja in našli deset mrtvih, enajsti je pa umrl. S težavo je povedal o dogovorjenem samomoru, rekoč, da rajši umre, kakor da bi hlačili za kruh.

Motocbus padel v kotline; 15 mrtvih.

Casa Blanca, Maroko. — Petnajst oseb je bilo ubitih in 11 ranjenih, ko je 19. t. m. motocbus padel s strmine in se skotalil po rebri v neko kotlino. V motocbusu je bilo 75 oseb.

VREME.

Chicago in okolica. V tork je jasno in topleje. Menjačica se ve trovi z jugozapada. Temperatura zadnjih 24 ur: najvišja 57, najnižja 48. Sonce izide ob 6.16, zaide ob 5.00.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Recepti se ne vrnejo.

Narodna: Zedinjena država (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$2.50 na leto, \$1.25 na pol leta, \$0.65 na tri mesece, in an incommensurate \$2.00.

Naslov na vseh listih mora biti: "PROSVETA"

3457-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Support Society.

Organ of the Slovene National Support Society.

Advertising rates on request.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada, \$5 per year; Chicago \$2.50, and foreign postage \$0.50 per year.

"PUBLISHED BY THE SLOVENE NATIONAL SUPPORT SOCIETY"

Notem v obljubo a. pr. (Novi 20-22) poleg volje izjave na molitveni govorci da vam je a tem dovoljen potisk besedila. Prosim, da se vam ne vrne list.

ZRTVE JERUSA!

Jeruš se menda ni nikdar zahteval toliko človeških žrtv v Združenih državah kot zdaj, ko imamo uvedeno prohibicijo. Čikaški zdravstveni komisar Bundchen izjavlja, da je letos po poročilih iz raznih mest v Združenih državah umrlo dva tisoč oseb, kar so ušlele Jeruš in druge strupe v dozdevnih alkoholiziranih pijančah. Komisar pravi, da so pri preizkušnjah dosegli, da je bil pri deset preiskavah v osmih slučajih navaden Jeruš mesto žganja. To pomeni, da tihotapec postavi na trg osemdeset odstotkov Jeruša in le dva deset odstotkov žganja. Ljudje torej pijejo navaden strup, ki razjeda in uničuje človeško zdravje.

V Pani, Ill., je umrlo šest oseb, ker so se udeležile pri nekem slavu žganjepitja, druge so pa odpeljale v bolnišnico na smrt bolne. Mesto žganja so pili Jeruš, katerega jim je prodal tihotapec, ki je točil odprto neopojne pijače, skrivaj pa Jeruš.

Nihče ne ve, kaj naroči, ako pride v pivnico neopojnih pijač in naroči žganje, ker tihotapec sam ne ve, kaj prodaja. Zato je najbolje, da človek ne pije žganja, ker ne ve, kaj mu tihotapec proda: žganje ali Jeruš, ako hoče ohraniti svoje zdravje.

Ako ljudstvo želi, da se amendira Volsteadov zakon, mora zato samo skrbeti, kajti tihotapec ne bodo storili ničesar za amandiranje Volsteadove postave. Zato imajo tihotapeci seveda svoje razloge. Davka ne plačajo, kvečjem sem in tje "pomažejo" katerega korumpiranega javnega uradnika, da ložje spravijo v denar zdravju škodljiv strup. Prohibicionisti tudi ne bodo storili ničesar za amandiranje Volsteadove postave, kajti njim je vseeno, ako vsako leto umrje deset tisoč oseb ali še več zaradi uživanja Jeruša. Oni nočejo navajati ljudstva z dobrimi nauki k treznosti, ampak hočejo ljudstvu ukazovati, kako naj živi po zaključkih, ki se rode v njih fanatičnih možganih.

Profesionalni političarji tudi ne bodo storili ničesar za amandiranje Volsteadovega zakona, ker so iz prohibicije napravili politično vprašanje.

Iz tega sledi, da mora ljudstvo samo delati za amandiranje Volsteadove postave, ako se ne strinja z njo. Ljudstvo to lahko stori na razne načine. Na shodih lahko sprejema rezolucije za amandiranje Volsteadove postave. Pošilja lahko peticije kongresu, da amendira Volsteadov zakon. Posluži se tudi lahko volilnega lista, s katerim izreče, da se ne strinja s tako postavo, ki je povečala pijančevanje in povečala število žrtv alkohola. Ljudstvo ima še druga postavna sredstva, da lahko napravi tak pritisk na kongres, da sliši ljudski glas in amendira Volsteadovo postavo.

Od ljudstva je torej odvisno, ako bo še nadalje Jeruš uničil vsako leto po nekaj tisoč človeških življenj, ali da se Volsteadov zakon res tako spremeni, da bo navajal ljudstvo k treznosti.

Prohibicija, kot jo imamo danes, se je izkazala kot velika zmota. Škandinavski narodi so pokazali, kako se odpravlja čezmerno uživanje opojnih pijač in se vzgoja ljudstvo polagoma k treznemu življenju. Zgledi so torej tukaj, kakšne postave so potrebne, da se ne vrnemo več v stare razmere, a obenem se odpravlja pijančevanje, ki postane rakrana za vsak narod, ako se narod pravočasno ne vzgoji, da opusti čezmerno uživanje alkoholiziranih pijač.

Prohibicija ni bila uvedena, da se ljudstvo odvadi pijančevanja, ampak da se prepreči izdelovanje opojnih pijač, v katerih je alkohol, dasiravno veliko zdravniških avtoritet izjavlja, da je alkohol potreben za človeško zdravje, ako so zmerno uživa. Prohibicionistom se torej ni šlo za ljudsko moralo in njegovo zdravje in dobro, ampak preprečiti so hoteli izdelovanje gotovega produkta. In priznati se mora, da se jim je to popolnoma posrečilo. Tihotapeci ne prodajajo in izdelujejo več pijač, v katerem je čist alkohol, ampak prodajajo in producirajo pijače, v katerem je Jeruš (fusel oil) ali kateri drug strašno učinkujoč strup.

Da je res tako, pokazuje izjava čikaškega zdravstvenega komisarja o analizi dozdevnih opojnih pijač, o žrtvah Jeruških in drugih strupenih pijač in vest iz Pane, Ill., ki je povedala jasno, da je umrlo šest oseb, ker so se napile dozdevno alkoholiziranih pijač, v katerih je pa bil v resnici Jeruš.

Ako se ljudstvo ne strinja s takimi razmerami in meni, so lahka vina in pivo potrebna za človeško zdravje, bo moralo samo delati na to, da se razmere spremenijo.

SLIKE IZ NASELBIN.

Evalet, Minn. — Že dolgo časa ni bilo nobenega glasu iz te naselbine. Namenila sem se torej napisati par vrstic. Posebnih dobrot za nas ni, zato ne morem o njih pisati. To jesen smo imeli še dvakrat sneg, kar pa ni nič čudnega za te kraje. Na skrajnem severu Minnesote smo umrli.

Dne 29. oktobra bomo imeli prve občinske volitve, druge pa dne 5. novembra. Rojaki, pojdimo vsi skupaj na volitve in volimo na slovenskega kandidata.

Poročati moram žalostno vest, da je moja sestra na volitvah izgubila dne 22. septembra 1923 na farmi blizu Willarda, Wis. Niti niso na pogreb: mr. Betlaker, Mrs. Stehla in Jar. Insekamo lepo hvala za potrdilo, ki smo je imeli pri sosedih pokojne sestre našega dolga bivanja tamkaj. Postregli so nam prav ugodno.

Vsa čast gro-družini "Hovenskij kmetovalci", katerega hvala se ravna po točno po pravilih pri pogrebu. Pehvala grem tamkaj, kmetovalcem, mod. kmetijski vlada lepa slova. Le tako naprej, rojaki. V slovenski domi boste kmalu. — Aleksej Černogor.

Petar Paklčev tabak in moli Don Plazem. — Gledam torej uradniki. — To je bilo pri nas smeha v soboto zvečer. In sem, da bo treba nabiti Kralja. In Ribničanu obroč okoli trupa, da ne pošta od smeha.

Res sem bil hud na Miha Zelenjca, ko je stopil nalašč na gubljaj, ko se je mojster Skaza pogovarjal z Zelenčevom na vrtu v Levovih, da ga tako opozori, da nekdo prisluškuje pogovoru. Zdar sem to porednost odpustil, ker nam pošilja "Bodeče Neže z vrta flekajnarjev" in nas tako od šasa do šasa obvešča, kakšne kose strelja mojster Skaza v svoji sveti jezi. Kar odprto povabim Zelenjca, da lahko pride k nam, kadar počeli in prav dobro ga bomo pogostili, ker smo se tako od arca nasmejali.

Bilo je v soboto zvečer po večerji. Jas sem čital neko razpravo, kako so se cerkvene avtoritete prepirale med seboj, katere biblija je prava, Ribničan je čital Prosveto, Kralove se je pa zlekli ob taboriščem ognju in prav pridno čital "Bodeče Neže z vrta flekajnarjev".

Bilo je tako tiho in mirno, da bi sišali miško, ako bi skakljala v travo. Nepričakovano vstane Kralove, se prime za trebuh in se tako krohoti in krohoti, da sem mislil, da ga smeh raznese.

"Kaj pa ti je, da se tako režiš?" je vprašal Ribničan.

"Kaj mi je?" je rekel zategnjeno Kralove in smeh ga je zopet posilil. "Na, sam čitaj," je rekel Kralove, ko ga je popustil smeh in je Ribničanu pomolil "Bodeče Neže z vrta flekajnarjev" pod nos.

Ribničan je pričel čitati, a komaj je čital dobro minuto, se je pričel krohotati in tolči po kolnih.

Postal sem sam radoveden in sem vprašal: "Kaj pa je tako smešnega, da se tako smejeta?"

"Hm, kaj, mojster Skaza taji vsemogočnost boga", in pri tem se je zakrohotal, da se je njegov krohot razlegal še daleč na drugo stran reke in je zopet prihajal nazaj kot odmev od bližnjega kamnoloma.

"Beži, beži," sem rekel, "mojster Skaza vendar ne bo storil kaj takega v svojem listu."

"Na pa se prepričaj sam, ako mi ne verjameš," je rekel Ribničan nekako užaljeno, a pri tem je smeh silil zopet iz njega.

Prišel sem čitati, oglašil se je pa Kralove in med krohotom dejal: "Vidiš ta ženska iz Milwaukeeja ga je pa fino ujela s svojim vprašanjem 'zakaj je bog preje ustvaril zemljo in na to šele rastlinstvo'. Ali ga ni?'"

"Ga je, ga je," sem pritrdil, ko sem čital "filozofijo" mojstra Skazata: "Učenjakinja nam po tem stavi jako učena vprašanja, da smo poklekali iz naše šole modrijana iz drugega razreda, pa nam je vsa vprašanja jako lepo odgovoril. Učenjakinja iz Milwaukeeja jih pa ne more rešiti." Zakaj je Bog preje ustvaril svet in rastlinstvo pa šele potem? — "Detekmentaj, kako učeno je to vprašanje! Ko bi bil preje ustvaril rastlinstvo, predno je ustvaril zemljo, kam naj bi pa bil obesil to nezmerne množino rastlin, cvetlic, dreves? Moral je vendar ustvariti logično, najprej zemljo, v katero je potem zasadil rastline, drevesa itd. — Ali ni to jasno?"

"Pa še kako," je pripomnil Ribničan. "Mojster Skaza je pač

posabil, da ni, da je bog vsemogočno, vsemodro in vsevedno bitje. Tako bitje pa lahko izvrši, kar hoče."

"Se veš," se je oglašil Kralove in se poredno amejal. "Kar vsemogočno, vsemodro in vsevedno bitje izvrši, je logično in očitno: flekajnarji gotovo ne morejo učiti takega bitja logike. Bog bi lahko rekel: Nastline visite med nebom in zemljo, dokler ne ustvarim zemljo. In njegovo dejanje bi bilo logično, ker ga je izvršilo vsemogočno, vsevedno in vsemodro bitje."

"In pravzaprav med zemljo in nebom je veliko več, kot na zemlji, saj je celina oddaljena od zemlje 92.922.000 milj, njegovo najbližnja celina od njega pa sodej 25.500.000.000.000 milj, nabo celo ali pravzaprav prostor, na katerem nam laskatajo sveda nasprotni pa mami na kvadrilijona štirideskih milj in je sploh neslamljivo, ko medtem satelitsko vemo, da meri zemlja v premeru le 7.925 milj, tako da se njena površina ne more primerjati s neslamljivim prostorom, ki jo obdaja," je pristavil Ribničan in se amejal, da ga je prišel konci krč.

Jas sem pa uveličeval: "Ubogi mojster Skaza! Kaj poreda kraj najbližji prostor, ko udaj taji vsemogočnost bitja in tako Kralove vstavi!" — To podpraviš Tvoj prijatelj — Petar Paklč.

Poročila iz Jugoslavije.

Od naših stalnih poročevalcev.

Ljubljana, 2. okt. — Sedaj živimo v dobi, ko se sprejemajo razne pragmatike v narodni skupščini. Pred dobrim mesecem je bila uzakonjena uradniška pragmatika, o kateri sem že poročal, kako da je dobra; te dni pa je bila sprejeta železnišaraka pragmatika, katere dajo železnišarjem posebno velike prednosti, tistim, ki so radikali. Priti pa ima pri jesenskem zasedanju narodne skupščine na dnevni red tudi invalidski zakon, kateri je more biti bolj potreben, kot kaj drugega, ker invalidi so poleg vseh drugih v primeri z njimi še vse večji revniki. Pred dobrim mesecem je bil zakon, kot vidi drugi, bodisi uradniki in železnišarji. Posebno za invalide velja pri nas hake zadržne odredbe, ki se izvajajo le v toliko, kar so v ikodo invalidov; kar pa bi bilo njim v korist, pa se odlašajo ali pa zavirajo s jalovimi izgovori, da ni kreditov, ni še primerne narredbe itd. Na drugi strani pa bo vlada gledala, da čimveč invalidov decimira zato, kot ona pravi, da bo mogla ostale pošteno prekrbeti. Bomo videli! — Železnišaraka pragmatika pa je popolnoma laetovna z uradniško v točki, kjer gazi ustavne svobodine, da mora biti vsakdo tri leta razpoložljiv predno postane stalno nameščen. Pragmatiko je sestavil minister Jankovič, a je za mnenje vprašal samo svoje pripadnike. — Te dni pride v "delo" zakon o takšah, o katerem smo pred nedavnem poročali, da se bodo take ogromno podražile.

Vlada namerava ukiniti ministrstvo za socialno politiko in ministrstvo za agrarno reformo, čegar delovanje prevzame kmetijsko ministrstvo. Ukine se tudi v dnevnem redu je tudi ministrstvo ver, da se ukine, vendar se vlada o tem ni mogla zediniti. Mi imamo namreč 18 ministrstev, a novi zakonski načrt jih obsega 12.

O reškem vprašanju se govori, da bodeta vladi nadaljevali pogajanja in se tudi oba ministrska predsednika sestane v Benetkah in to še ta mesec. Po sestanku teh se sestane tudi paritetna komisija.

Upokojen je med drugimi oficirji tudi znani general Rudolf Maister. — Vlada je reducirala 10 odstotkov oficirjev.

V Plju na Štajerskem obhaja te dni svojo sedemdesetletnico znani rojak Dr. Jurtele, kateri si je pridobil osobito na narodnogospodarskem polju obilo zaslug, posebno kot predsednik Hranilnice in posojilnice.

Na našem denarnem trgu je opaziti precejšen padeč tujih valut in deviz.

Po 15. oktobra t. l. zvišajo pristojbine za pakete, in sicer samo v tuzemskem prometu.

Dnevnik "Jutro" je pričel prejšnji teden priobčevati Wilsonove spomine, kjer popisuje borbo za Reko, in sicer začenja z XXXI. poglavjem.

Naša letošnja produkcija sladkorja bo znašala okroglo 6000 vagovov, kar se ga tudi doma porabi.

Te dni je bila v parlamentu sprejeta trgovinska pogodba na-

še države s Poljako, katere nam daje posebne ugodnosti, da bomo lahko naš viniki pridelek prodajali gori, v zameno pa pustili Poljakom, da uvažajo k nam sladkor in nafto.

8. oktobrom se je zenačil pravoslavni cerkveni kolektar z občin kolektarjem kot ga ima ostali svet. Saj je bilo dosti nerodno imeti v eni državi dva kolektarja.

8. oktobrom se povijajo tudi dnevnice poslancom od 180 Din. na 300. — Ubogi poslanci, tudi ti morajo kaj zaslužiti, kdo bo pa "radil" zastojati!

Te dni praznuje celotna Zadruga v zvezah države svojega obetovja. Ustavil je jo Miha Voljak, prvi pok. postaja dr. Josipa Valjakar. Navedo je veliko pripomočel k napredku na gospodarstvenem polju.

Mariborska ljudska univerza prinaša zopet s svojim pravstvom delovanje. Prve predavanja bo kar g. prof. Pavaj o mehanizmu duševnega življenja.

V Ljubljani prinaša prihodnje dni pobirani glava in nabiralnikov s lahimi avtomobili, ki smo jih dobili iz Wasmila na račun republike.

Rešila rešila vprašanje poljedelstva.

Možva. — (Jensens Smith za Fed. Press.) — Stopajevanje napreduje Rusija s reševanjem vprašanja, katero je najbolj koristno — to je poljedelstvo. Po najnovjših poročilih je celokupni letni pridelek tega leta znašal do 3.272.000.000 pudov (pud vsebuje 36 funtov), došim je bilo pridelanega v zadnjem letu 2.200.000.000 pudov žita. Ta silni narastek pridelka je pripisati splošnemu oživljenju po vseh Rusiji tekom zadnjega leta in prizadevanje kmetov samih, ki so se trudili in obdelali kolikor več polja so mogli. Po vseh Rusiji je bilo posejanih 60.800.000 desetina, kar je za 15 odstotkov več kot zadnje leto in 30 odstotkov več kakor v predvojnih časih.

Letos bodo izvozili iz Rusije dva do tri milijone ton žita. Vlada si prizadeva, da bi osvojila trg kot ga je imela pred vojno in že ima več povpraševanja po žitu, kot ga bo mogla spraviti na trg. Vrši se izvozna kampanja. Pristojbina in tovarnina sta previsoki, da žito pri izvozu stane za 60 do 100 odstotkov več kot kupljeno od poljedelcev, in če ne bosta znižani, se bo težko izplačalo žito izvažati. Vlada ima tudi velike stroške s čiščenjem in sortiranjem žita, kar se ni vršilo nikdar prej. Čiščenja žita se je vlada lotila, da bo z njih lažje osvojila trg in bodo druge dežele raje kupovale ruskio žito. V predvojnih časih ruskio žito ni bilo kdovekako na dobrem glasu, kjer bilo je zneljivo, neobličeno in je bilo med njim mnogo peska in prsti. V zvezi s tem problemom so elevatorji, kamor bo mogoče spraviti določeno zalogo. Radi vojne, revolucije in lakote so prejšnji elevatorji večinoma uničeni in niti petdeset odstotkov jih ni za uporabo.

Na ta način je izvozni problem navezan na številne težkoče vstopov. Kampanja za izvoz, ki se sedaj vrši, ima namen vse težkoče odpraviti in založiti tuje trge z ruskimi žitom.

Dasiravno je bila letošnja žetev celo precej bolja kot povprečna pred vojno, bila je vendar zelo neenaka. Nekatere pokrajine so tudi letos zelo prizadete. Na jugovzhodu je bila na primer huda suša, ki je po največ krajih uničila pridelek, na severovzhodu pa je bilo deševno, da žito ni moglo dozoreti ter je radi hitre rasti pošlo in pred dozorevanjem segnilo. Silne poplave spomladi niso napravili škoda, poletna toča pa je uničila mnogo tisoč akrov posejane polja. Po nekaterih krajih so uničile veliko pridelka ptice, kobilice in miši.

V provinci Samari, kjer so na delu ameriški kvakerji, je letina pod povprečno mero radi suše, ki je nastopila baš ko je žito pričelo dobro rasti. Njih lastno žito ni dobro in dobili so zopet od vlade za 600.000 desetina drugega žita. Prihodnje leto nameravajo poslati mnogo več kot so imeli posejane letoš. Iz nekaterih okrajij te province, kjer delajo "Prijetelji sovjetske Rusije", poročajo, da je zopet nastopila lakota, toda to so samo mala okrožja in kmetje po prizadetih naseljih bodo lahko dobili od pomoči od drugih kmetov, kjer je letina uspešna boljše.

Inozemski dijaki in kvota.

New York. (Jugoslovanski delnik FLIS.) — Inozemci, prihajajoči v Združene države v srca, da študirajo na ameriških visokih šolah, niso po zakonu ločeni iz kvote. Z naredbom pa, ki je nedavno izdal generalni priseljeniški komisar se jim nudi precejšnje olajšave, tako da morajo biti pripuščeni, tudi če prihajajo iz kvote. Dotična naredba se zove "General Order No. 17" in nosi datum 25. septembra.

Lezi je bilo vpisanih v ameriških visokih šolah 7.994 inozemskih dijakov. Nova naredba odpravlja mnogo stitiraj, ki so jim imeli dosežati ti dijaki ob svojem prihodu v Združene države. Naredba označuje, kdo se ima smatrati za "dijaka" in odreja potrebno za pripustitev teh dijakov brez nikakih stitnosti in odloga, ako prihajajo iz kvote ali iz kvote.

Se dijaka se ima smatrati inozemcem, ki drugače odgovarja predpisom priseljeniških zakonov, ako prihaja v Združene države v svrhu pohanjanja priznane visoke šole kot redno vpisani učenec. Tak inozemec mora dokazati na zadostan način, da je kvalificiran za pohanjanje visoke šole in da je uredi potrebno za vpis v tako šolo. Zadostuje tudi, ako dotični dobaže, da prihaja v ameriško visokolišče pod pokroviteljstvom kake inozemske vlade ali da ima v to svrhu stipendijo s strani kake priznane naučne ustanove. Kot taka se smatra vsaka univerza, seminarji ali drugi zavodi, ki pospešuje akademsko ali tehnično naobrazbo in ki ga tajnik za delo priznava kot takega.

Vsem tem dijakom se dovoljuje začasen vstop v Združene države. Začasni vstop velja za dobo enega leta, ali ta doba se more podaljšati, ako dotični inozemec ostane še vedno dijak. Vsi začasno pripuščeni dijaki so postavljani pod "parolo" dotičnega učenega zavoda ali kakega akreditiranega zastopnika njihove vlade. Ti-je s v toliko odgovorni za tega dijaka, da morajo takoj prijaviti generalnemu priseljeniškem komisarju, ako je dotični začasno pripuščeni inozemec prenehal biti dijak onega zavoda.

Pristanišče priseljeniške oblasti morajo prijaviti generalnemu priseljeniškem komisarju, čim je bil kak dijak pripuščjen v zmlu te naredbi, s navedbo imena, naravnosti, dneva prihoda, imena in kraja zavoda, kamor namerava vstopiti, in pod čigar odgovornostjo se nahaja.

Zlasti zanimiva je določba, da more tak dijak že v starem kraju dobiti dovoljenje za pripustitev v Združene države. On sme ameriškomu konzulu predložiti dokaz, o svoji šolski kvalifikaciji in o svojih pripravah za vstop v ameriško visoko šolo. Ameriški konzul na to poizveduje uradnim potom in, ako je vse v redu, sme priporočiti tajniku za delo, naj pripusti tega dijaka. Tajnik za delo bo sprejemal tako priporočilo kot dokaz, da je dotičnik pripustljiv v zmlu te naredbi.

Dejstvo, da si more dijak zagotoviti prihod v Združene države še pred svojim odhodom iz starega kraja, je jako važna okolščina. Tudi odgovornost, ki jo mora jo učni zavodi ali druge osebe prevzeti za inozemske dijake, bo odpravila precej težkoč, s katerimi so se inozemski dijaki imeli dostikrat boriti. Pomanjkanje primernih sredstev, bolezn, nezadostno znanje angleščine in druge tako težkoče so večkrat prišlele inozemskemu dijaku, da se je kmalu povrnil nazaj v stari kraj, oziroven, mesto da bi se okoristil od stika z Združenimi državami. Nova naredba glede priseljevanja dijakov bo gotovo povzročila med evropskimi dijaki zanimanje za ameriške visoke šole.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Chicago, Ill. — O tem ne volimo nikakega seznama. Po nekem seznamu pred kratkim jih je izhajalo nad 80, katero število pa se vedno menja. Tudi z imeni vam ne moremo postreči. Obrnite se na kako uredništvo v starem kraju.

Ali veš, kakaj se tvoj dobi tako rad potepa s drugimi dobi in angaje rama "porednosti"? Odgovor na to in mnoge vprašanje v obnašanju otrok najdi v knjigi "Zakon biogenetije", katere dobi pri Knjižnici matice SRP.

Delavske novice.

(Federated Press.)

Organiziranje delavcev v industriji kavičnika.

Akron, O. — Ameriška delavska federacija je na svoji zadnji konvenciji v Portlandu sklenila organizirati delavce v industriji kavičnika. Delavci v Akronu in okolici, kjer je središče te industrije, čakajo na rezultat tega sklepa.

Delavci so deloma že organizirani, toda unija je brez moči na pram delodajalcem. Največje ovire, ki se nudi organizatorjem, je dejstvo, da družbe postavljajo vedno več strojev v tovarne, pri katerih delajo ženske. Izurjenosti ni treba; v treh dneh se ženska ali pa otrok nauči operirati stroj. Stari delavci, katere izpodrivajo stroji, pa odhajajo na ceste v armado brezposelnih.

Tekstilna industrija očivila na jugu.

Charlotte, N. C. — Večina tukajšnjih tkalnic in predilnic, ki so bile zaprte skozi celo poletje, je zdaj v obratu s polno paro. Mnoge tovarne so uvedle tudi posebno delo. Delavci niso organizirani in plače so zelo nizke. Med ostrastimi delavci in delavkami je mnogo otrok obojega spola.

Na severu pa tekstilna industrija zapira vrata.

Boston, Mass. — Produkcija v tekstilni industriji Nove Anglije stalno pada. Tovarne v Lawrenceu in Lowellu, Mass. in Manchesterju, N. H. zapirajo vrata ali pa obratujejo še po dva ali tri dni v tednu.

Lastniki tovarn so izabili položaj in oropali delavce 12-odstotnega medznega povlika, katerega se si bili delavci izvojevali zadnje leto; splošno znižavanje mezde je v teku.

Manchester, N. H. — Težka zima čaka tukajšnje tekstilne delavce. Dne 3. oktobra so največje tekstilne tovarne zaprle vrata in 10.000 delavcev je bilo postavljenih na cesto. Teh 10.000 delavcev predstavlja eno osminsko prebivalstva v Manchesterju in številni oseb, ki zavisi od njihovega zaslužka je trikrat do petkrat večje.

Zmaga pleskarjev v New Orleansu.

New Orleans, La. — Tukajšnja unija pleskarjev je izvojevala \$1 do \$1.25 mezde na uro. Unija, ki šteje 350 belopoltnih in zamorakih delavcev, kontrolira 90 odstotkov dela v mestu.

Stavka pristanišnih delavcev se nadaljuje z vso silo.

Krojačke unije raste.

Waterbury, Conn. — Tu je bila organizirana nova unija krojačev, ki izdelujejo ženske obleke.

Čevljarški delavci dobili povisek.

Brookton, Mass. — 22.000 čevljarških delavcev v Brooktonu je dobilo 10 odstotkov medznega povlika. S tem so tukajšnji čevljarški delavci dosegli višino vojne mezde, katere jim je bila utrgana lanske leto. Povisek je prišel takoj po veliki stavki, ki je trajala več tednov.

Čevljarška industrija zelo dobro obratuje letošnjo jesen v vseh mestih na vzhodu Združenih držav. Vse tovarne delajo s polno paro.

Stavka krojačev v Chicagu se bliža.

Chicago, Ill. — Izvrševalni odbor krojaške unije I. L. G. W. U., ki je zadnje dni imel svojo v Chicagu, je pooblastil Peristena, podpredsednika čikaških unij, da lahko pokliče člane na štrajk, kakor hitro se mu zdi umestno. Čikaške unije štejejo okrog 10.000 članov.

Delavski položaj v Avstraliji.

Melbourne, Avstralija. — Uradne številke, ki jih je objavil zvezni statistični biro, kažejo, da je bilo v letu 1922 445 industrijskih sporov v Avstraliji, v katere je bilo zapletenih 116.332 delavcev. V prvih treh mesecih tega leta je bilo 73 industrijskih sporov, v katerih je bilo involviranih 18.200 delavcev.

V prejšnjem letu je bilo v Avstraliji 972 meddnih izprememb, ki so se tikale 628.116 delavcev. V splošnem je bila mezda znižana povprečno na 54 centov na delavca v tednu. — V prvih treh mesecih letošnjega leta je bilo 198 meddnih izprememb, tikajočih se 127.577 delavcev in povprečno tedensko znižanje mezde je bilo štiri cente na delavca. Ob koncu marca 1923 je nominalna mezda delavcev v Avstraliji znašala povprečno \$22.58 na te-

den, ki ima 46¼ delovne ure. Ako se primerja to mezdno stanje z onim v juliju 1914, so mezde še vedno 70 odstotkov višje kakor so bile pred vojno. Medtem so se življenske potrebščine podražile za 61 odstotkov v zadnjih devetih letih. To znači, da so avstralski delavci le za nekaj odstotkov na boljšem kot so bili pred vojno.

Razne vesti.

KDO POJDE KOT VELEPOSILANIK V LONDON?

Washington, D. C. — Srednji zapad bo dal prihodnjega ameriškega veleposlanika za Veliko Britanijo, če more najti predsednika Coolidge tamkaj moša po svoji želji.

Kakor je pravkar izvedela javnost, je predsednik že precej časa mislil na srednji zapad, ker se mu zdi pametno, če se izneveri še precej stari navadi, po kateri so bili le mošje z vzhoda poslani v London. Zadnji mož z zapada, ki je zastopal Združene države v Londonu, je bil John Hay iz Ohajskega države.

Ali kakor se zdi, ni imel predsednik srednjega zapada v mislih ves čas, odkar je postal ostanek veleposlanik George Harvey. Kajti še pred tisto ostavko je ponudil veleposlaniško mesto v Londonu možu z vzhoda, in sicer Elihu Rootu. Toda ta je ponudbo doklonil, češ, da je že prestar in preveč bolehen, da bi bil kos tekim dolžnostim veleposlaniške službe v Londonu.

Coolidge išče sedaj primernega moža po srednjem zapadu. To mora biti krepak človek, čvrst kakor hrast glede na administracijo in tej deželi in sposoben predstavnik ameriškega naroda v Londonu.

Morda ima predsednik pa že izbranega moža za to posel. Morebiti ima v mislih bivšega illinoškega guvernerja Lowdena. To da predsednik je prepričan, da bi ponudil veleposlaniško službo v Londonu Lowdenu. Kajti ta je najbrž aspirant za predsedniško nominacijo na prihodnji republikanski konvenciji. In če bi mu Coolidge sedaj ponudil londonško službo, bi mu morda kdo očital, da se hoče na tak način izogniti precej nevarnega tekmeča.

Ameriški poslanik, ki hoče predstavljati in zastopati ameriški narod v Londonu, mora biti v stanu potrošiti kakih \$20.000 iz lastnega žepa. Veleposlaniška plača znaša na leto \$17.500. Ali to je komaj pol stroškov, ki jih ima ameriški veleposlanik v Londonu vsako leto.

Ko je odšel sedanji veleposlanik Harvey v Londonu, je znal bankir Morgan ponuditi temu narodu svojo palačo za londonškega veleposlanika. In kongres je sprejel tisti podarek. Zdržanje tiste hiše pa stane več, kakor so pa stali prejšnje, veleposlanike najeti prostori.

OSEMURNI DELAVNIK ZA ŽENSKO IN OTROKE OD KLONJEN.

Portland, Me. — Ženske in otroci v državi Maine bodo še nadalje morali garati po 54 ur na teden. Na državnem splošnem glasovanju za 48 delavnik ur na teden je oddalo 31.126 volitev svoj glas proti osemurnemu delavniku, a 25.348 pa za njegovo uvedbo, kakor je razvidno iz doslej še nepopolnega izida tistega glasovanja po kmečkih in industrijskih središčih, kjer so delavci gotovo pričakovali zmago.

Predloženi amandment za zmanjšanje delavnik ur za ženske in otroke v industriji, amandment, ki ga je izprošila državna delavska federacija in drugo unije delavstvo, je naletel na organiziran odpor od strani združenih industrij. Tovarnarji trdijo, da bi uvedba 48-urnega delavnika na teden škodovala industriji in kompeticiji s tistimi po drugih državah, v katerih je še dolgotrni teden v navadi. Delavske unije in drugi zagovorniki omenjenega amandmenta pa so odgovorili na to trditve, da je tudi v državi Massachusetts in California uveden osemurni delavnik za ženske in otroke, pa vendar na trpe niti najmanj državne industrije zastranega.

Maine je četrti med newenglandskimi državami, ki je odklonila sprejeti osemurni delavnik za ženske in otroke. Postavljajo države Vermont, New Hampshire in Rhode Island so zavrgle takšne zakonske predloge začetkom tega leta. Tisti, ki hočejo opravi-

čiti tiste države, pravijo, da je tozadevna zakonska osnova propadla tamkaj zato, ker je New England večidel poljedelska dežela, in da poljedelstvo ne pozna kratkih ur. Zagovorniki zakonske osnove odgovarjajo na to, da ne pomagajo dolge ure žensk in otrok, ki delajo po zadetih in zakajenih delavnicah pa tovarnar, poljedelcem delavcu prav nič, in da je vsaj država Rhode Island industrijska, ne pa poljedelska država.

MASARYK O VEROKIH SVETOVNE VOJNE.

Ob otvoritvi novega francoskega zavoda za slovanske študije v Parizu je predsednik češkoslovaške republike dr. Masaryk, ki je obenem tudi znameniti zgodovinar in modroslovec, v svojih izjavah poudaril in zatrdil, da je bila svetovna vojna v bistvu spor med dvema pojmovanjema o svetu in življenju. Na eni strani so bili zapadni narodi, večinoma Slovani in del Azije, na drugi pa dežela osrednje Evrope in drugi del Azije.

Kakor meni dr. Masaryk, so bili Slovani še vedno naklonjeni zapadnim idejam in sedaj so pa popolnoma prideljeni zapadni kulturi. Zmaga zapadnih sil je po njegovem prepričanju konec dolge republikanske revolucije in dobe, ki se je pričela pred več kakor sto leti s neodvisnostjo Združenih držav in francoske revolucije. Zmaga v svetovni vojni je ustvarila končno zmogoslavo demokracije nad avtokracijo.

Nemčija je spadala tudi evropski skupini naše civilizacije, posebno pa v srednjem veku, je nadaljeval dr. Masaryk. "Ali v naših časih je stala še bolj oddaljena v kulturi in dokončala s popolno osamljenostjo. Pruska država je bila naslana še od svojega početka sem in kot taka je nadvladovala celo Nemčijo. Na Nemškem je postala država božanstva, in vsak Nemec se je bresporojno pokoril njenim absolutnim zapovedim.

"Človečanske ideale Goetheja, Schillerja, Kanta, Lessinga in Herdera, ideale, ki so izvršili iz zapadne evolucije, je nadomestil pangermanizem.

"Zapadna zmaga v svetovni vojni pa ni bila samo zmaga voljov, nego tudi zmaga kulture, in Nemčiji ne preostaja sedaj nič drugega kakor to, da se oprime prevladujočih zapadnih idealov."

Nov boj kot Angležev v Indiji.

Bombaj, Indija. — Najnovejši korak indijskih nacionalistov je bil, da so pred kratkim sprejeli resolucijo, s katero napovedujejo boj kot vsemu angleškemu blagu, ki je izdelano zunaj Indije.

Nacionalistično gibanje v Indiji postaja komplekserano. Med nacionalisti je frakcija nekooperativistov, katere vodi v ječi zaprti Ghandi; ta frakcija še kontrolira gibanje. Pojavila se pa je druga struja pod vodstvom Lajpata Raja, ki je prišel iz Amerike pred petimi leti. Raj je komunist in zagovarja nasilno revolucijo. Vprašanje je, kako združiti ti dve frakciji. Komunisti so mnenja, da je združitve potrebna za toliko časa, dokler se Indija ne osvobodi izpod angleškega jarma.

Avstralske Kooperativne.

Sydney, N. S. W. — (Federated Press.) — V Avstraliji je 365 separatnih kooperativnih društev, ki se pečajo z izdelovanjem in prodajanjem izdelkov in raznega blaga. Med temi je 228 društev, ki proizvajajo in prodajajo blago na debelo, in 137 konzumnih združenj, ki razprodajajo blago na drobno. Večina kooperativ in združenj temelji na ročdelarskih principih. Skupni kapital avstralskih kooperativ znaša \$20.008.835.

Posiv na ruske delavce, naj pomagajo Nemcem.

Moskva. — Pred kratkim je bilo na seji moskovskega sovjeta zaključeno, da ruski delavci prihrane na pomoč nemškemu proletariatu v sedanji krizi. Govorniki, ki so priporočali, da se izda poziv na ruske delavce za pomoč proletarski Nemčiji, so naglašali, naj ruski delavci ne pozabi, kako je nemški delavec pomagal Rusiji za časa vojne s Poljsko in pozneje ob časi velike lakote. Rusija, ki je premagala lakoto in uspešno konstruirala svojo ekonomsko politiko, je zdaj dolžna vrtni nemškemu delavcem pomoč za pomoč. Rusija ne sme dovoliti, da bi Nemčija padla popolnoma pod peto Francije, katere bi potem rabila Nemčijo za bazo svojih napadov na Sovjetsko Rusijo. Zborovanje je bilo zaključeno s klici:

"Živela mednarodna solidarnost proletariata! Roke proč od proletarske Nemčije! Živela oborožena defenzivna sila ruskih delavcev in kmetov, ki jamči za svetovni mir!"

SPIRITIKEM OLJEVLANDSKE DUHOVNIŠKE NAVDEN KUMBUG.

(Nadaljevanje s prve strani.) pisanje od Williama Jamesa, Williama T. Steada in drugih.

"Na nas je sveda to napravitel mogočen vtis.

"Na peti seji, ki je bila zopet v tem uradu, je nam povedala mrs. Stewart, da ne marajo prihajati duhovi v omejenem ozračju med zemljane. In zato tudi ni bilo tedaj nobenega pisanja od strani tistih duhov."

Mrs. Stewart je primala odbojnim članom, da je bila še večkrat zaslišana, ko je uganjala humbug s tistimi kartami. Ali dolej se ji je še vselej posrečilo pogovorniti ljudi k temu, da so ji verjeli. Znanstvenega odbora pa je ni mogla. In tako je sopesni nov dokaz, kako neumno je verovati v posmrtno življenje, v nebesa, vice, pekel in duhove.

Mrs. Stewart sveda tudi, da bi se posluževala kakšnega trika, ker misli a tem tajenjem še nadalje veljati za osebo, s katero se boja pogovarjajo "duhovi". Znanstvenika postavlja na laž. Ali svet je še toliko napredoval, da rajši verjame nepristranskim znanstvenikom, kakor pa šenski, ki je, kakor je soditi po tem poročilu, precej velika navihanka.

GOVERNERJI SPREJELI SVETOVNO PROHIBICIONO SPOMENICO.

(Nadaljevanje s prve strani.) Naš vpliv je še k vragu, če sprejemamo resolucije posredno ali neposredno. Če ho spomenice podpisati, potem je konec moje karistnosti, in primoran bom odstopiti in oditi a konferenco."

Governer John J. Blaine iz Wisconsinu je sekundiral doneslanskemu.

Nato se je dvignil tesaški governer Neff ter dejal:

"Predsednik Coolidge nas je poklical na konferenco k sebi. Tisti, ki ne marajo podpisati spomenice, jim ni treba storiti tega. In če ne mara sedemindesetdeset governerjev stati za predsednikom, pa tudi dobro!"

In governer Parker je iznova skokil na noge.

"Povedal sem že predsedniku Coolidge, da sem za njim," je vzkliknil. "Če se sprejemamo resolucije, potem ne sprejemamo one proti kukuksvoem! Kakor menim, je kukuksvostvo prav posebno rasvito v državi Texas."

"Moja država nima nobenih preglavic in težav v uveljavljanju wisconsinških postav in ustave Združenih držav," je vzkliknil governer Blaine. "Governerja iz Texasa pozivljam, naj nam pove, ali uveljavljajmo postavu s besedami, ali s dejanji! Gre naj domov in uveljavi svoje lastne postavu!"

Governer George S. Silzer iz države New Jersey je ponudil nadomestno resolucijo.

"Tu govorimo o uveljavljanju postav, potem se pa smejimo s tem, da se poizkušamo izogniti svojih lastnih postav tukaj. Sile smo, če ne sprejemamo resolucije, ki jih imamo narediti kar tukaj v tej zbornici," je rekel newjerseyski governer ter prebital potem svojo resolucijo, ki je imela tudi naslednji odstavek: "Eden naših članov, in sicer governer Pinehot iz Pensilvanije je zatrdil v javnem govoru, da je uveljavljanje postavu ničevno, ker je narodna administracija upo-

JAZ SEM ŽE PRIČEL POSILJATI DARILA ZA BOŽIČ

v stari kraj. Ako želite poslati denar vašim v stari kraj za božične praznike, jaz vredim to za vas, samo pošljite svoto, ki jo mislite poslati tja, na mene.

Pišite na pošto na: EMIL KISS, BANKIR, 133 Second Ave., New York

Izdelava slikerice, pisaneh pogodb. Dopolnilom računa se stavega krajaj. Prodajalec slikerice! Projezoma denar na božične sluge.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 8. aprila 1904.

Podporna Jednota

Izhajep. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-89 30. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

Izvrševalni odbor: UPRAVNI ODESEK.

Predsednik Vincent Calabar, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 51, Johnston, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolnišnice oddelka Blas Novak, gl. blagajnik John Vagrich, urednik glasila Joka Zavorinik, upravitelj glasila Filip Gedin.

POROTNI ODESEK.

John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Schumacher, Box 278, Burlington, Ohio, Fred A. Vider, Box 673, Ely, Minn., John Torial, Box 22, Hendersonville, Pa., John Garlick, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODESEK.

OSREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2657-89 30. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VZHOĐNO OKROŽJE: Jacob Ambrosi, Box 286, Moon, Run, Pa.

ZAPADNO OKROŽJE: Anton Sular, Box 104, Green, Kans., na jugozapad.

Max Mare, Box 186, Buhl, Minn., na severozapad.

Miha Zugel, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:

Frank Zalta, predsednik, 3035 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Soucek, 5617 Frecker Ave., Cleveland, O., William Sitter, 5484 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združitelni odbor:

Predsednik: Frank Alot, 2154 2a. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Joško Ovan, 2626 W. 26th St., Chicago, Ill.

Joe Sunk, 5454 Orin Ct., Cleveland, Ohio.

VENOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clay Av., Cleveland, O.

POŠTNI—Korespondenca s gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vodi takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika se nanašajo Predsedniku S. N. P. J., 2657-89 30. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniški tajalstvo S. N. P. J., 2657-89 30. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvršitelnega odbora in jednote vohajo se naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2657-89 30. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V VEZI S BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na nadstoj Blagajništvo S. N. P. J., 2657-89 30. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse pošiljke glode posredovanje v gl. izvršitelne odbore se naj pošiljajo Frank Zalta, predsednik nadzornega odbora, 5617 Frecker Ave., Cleveland, Ohio.

Vsi posilji na gl. svetni odbor se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi posilji na drugi svetni odbor, namena, oglaš, naročila in sploh vse kar je v zvezi s glavnim jednoto, naj se pošilja na naslov: "Prosveša", 2657-89 30. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

rabljala tozadevni department v politične svrhe ter nastavlja neupodobne in koruptivne uradnike v tistem departmentu, da tako ustrože svojim političnim prijateljem."

Ta resolucija je bila dana na glasovanje, pa je propadla, in sicer s 26 proti dvema glasoma. Po vzharnem in vročem besednem boju je prišla potem Sweetova spomenica od predsednika Coolidge na glasovanje ter bila sprejeta.

VESTI IZ PRIMORJA.

Nemani storilec so obiskali pravoslavne cerkev v Perljah v Istri in so odnesli vse cerkvene vrednoti. Škoda znaša nad 300.000 lir.

Slovenski in hrvaški sodniki v Juljski krajali (zasedenem Primorju) so odpuščeni po odloku, ki je izšel dne 18. septembra v italijanskem uradnem listu. Člen določa, da se odpuste iz službe s 31. decembrom 1923 vsi sodniki vsakere stopnje, ki prihajajo iz bivše avstrijske uprave in ki vied nezadostnega znanja italijanskega jezika ne morejo dobro izvrševati svoje službe. — Sedanjji fašistični režim si prizadeva na vse načine, kako bi čimprej poitaljanšil primorske Slovence.

Velik požar je napravil za nad

ZA KUHANJE PIVA DOMA

Imamo v salogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričate, da je doma pri nas, kuhani vodno le najboljši in najcenejši. Dobiti je tudi širko sorto, steklenice in raznih loncev, itd.

Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vase kraje.

Grocerijam, sladicarjem in v prodajalno ležalnino damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR, 4401 Superior Avenue, Cleveland, O.

ZADNJA PRILIKA VIDETI SIKO DRAME "ŽIVLJENJA"

Povzeto iz Victor Hugove nesmrtno novele.

Nastop Long Chaney in Earnest Torrence

sezona gre h koncu, to je zadnji teden in zadnja prilika videti čudovito, krasno delo.

Dvakrat dnevno, ob 2:15 — 8:15 P. M.

SHUBERT

PITT THEATRE

PITTSBURGH, PENNSYLVANIA

